

3/1995

HINTA- JA

PALKKA-

TIEDOTE

Tässä numerossa mm.

■ **Ansiokehitys ja
palkkaerot**

■ **Työtaistelut**

■ **Myyjien kuu-
kausipalkat 1994**

■ **Kuntien kuu-
kausipalkat 1994**

Tilastokirjasto

TILASTOKIRJASTO

136 002 8435

Hinta- ja palkkatiedote *3/1995*

PALKAT

- 3 Ansiokehitys ja palkkaerot
- 6 Kuntien kuukausipalkat
- 7 Myyjien palkat 1994
- 8 Teknisen palvelun palkat
- 9 Ulkomaan meriliikenteen palkat 1994
- 10 Metsäpalkat I/1995
- 11 Työtaistelut I/1995
- 13 Vuokrat huhtikuu 1995
- 14 Hintatasot
- 16 Indeksitaulukko

Hinta- ja palkkatiedote sisältää ajankohtaista ja tiivistettyä tilastotietoa hinnoista, palkoista ja työtaisteluista.

Palkat 1995:13
SVT Suomen Virallinen Tilasto

Vuosikertahinta 150 mk.
Ilmestyy kuusi kertaa
vuodessa.

Julkaisun tiedot vapaasti lainattavissa. Lainattaessa mainittava lähteeksi Tilastokeskus.

ISSN 0784-8374/*Palkat*
ISSN 0789-2462/*Hinnat*

Tiedustelut
Anna-Leena Wickstrand/
Palkat
Kaisa Weckström-Eno/
Hinnat
(90) 17 341

ANSIOKEHITYS JA PALKKAEROT

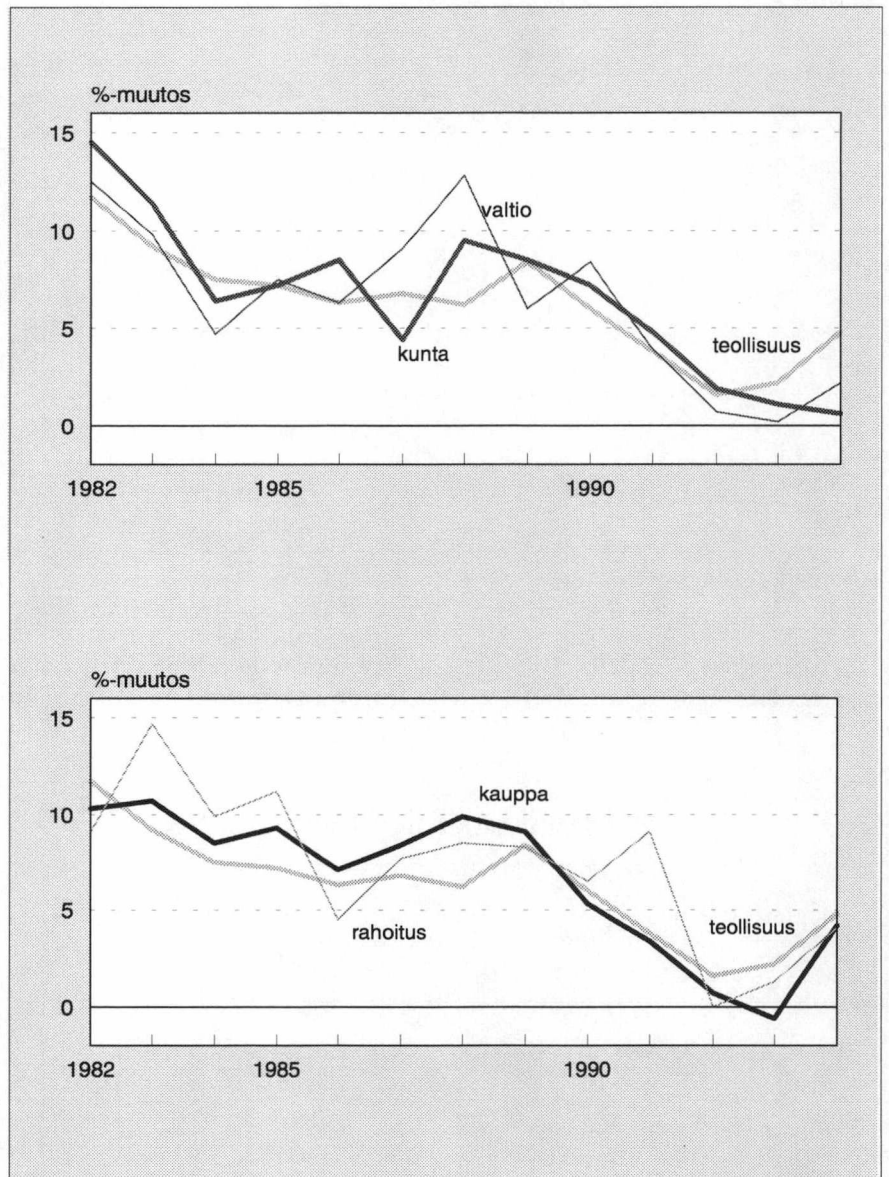
Pitkään jatkuneen – erityisesti sukupuolten välisten – palkkaerojen tasoittumisen on arvioitu päättyneen ja palkkaerojen kääntyneen kasvuun. Tuoreimman tulonjakotilaston mukaan kotitalouksien tuloerot kasvoivatkin vuonna 1993 mm. pääomaverouudistuksen ja työttömyyden kasvun vaikutuksesta. Sen sijaan miesten ja naisten palkkatulot eivät liiemmin eriytyneet. Palkansaajien ansiotasoindeksin mukaan naisten ansiot nousivat miesten ansiota nopeammin vuosina 1990–1994.

Alakohtaiset sopimuskorotukset ovat vaihdelleet vuoden 1993 jälkeen. Erot työ- ja virkaehtosopimuksissa sovituisissa palkanmuutoksissa eivät näytä kuitenkaan suuntautuneen kovin erisuuruisina ns. miesten ja naisten aloille. Samalla työttömyydestä aiheutuvat rakenteelliset muutokset heijastuvat ansiokehitysvertailuihin.

Ansiokehitys aloittain 1980–1995

Palkansaajien ansiotasoindeksin mukaan säännöllisen työajan keskiansiot ovat pidemmällä aikavälillä vuodesta 1980 kehittyneet melko yhtenäisesti. Pankkien palkat ovat nousseet muiden alojen palkkoja nopeammin, mutta myös muilla yksityisillä palvelualoilla ansiokehitys on ylittänyt teollisuuden kehityksen. Kuntasektorin ansiokehitys on ollut hieman nopeampaa kuin palkansaajilla keskimäärin. Hitainta ansiokehitys on ollut valtiosektorilla. Työtehtävissä ja palkansaajakunnan rakenteessa tapahtuneet muutokset vaikuttavat erityisesti pidemmän aikavälin ansiokehitykseen ja sen vertailuun.

ANSIOTASOINDEKSI 1980=100 ERÄILLÄ ALOILLA, VUOSIMUUTOKSET 4. NELJÄNNEKSELLÄ

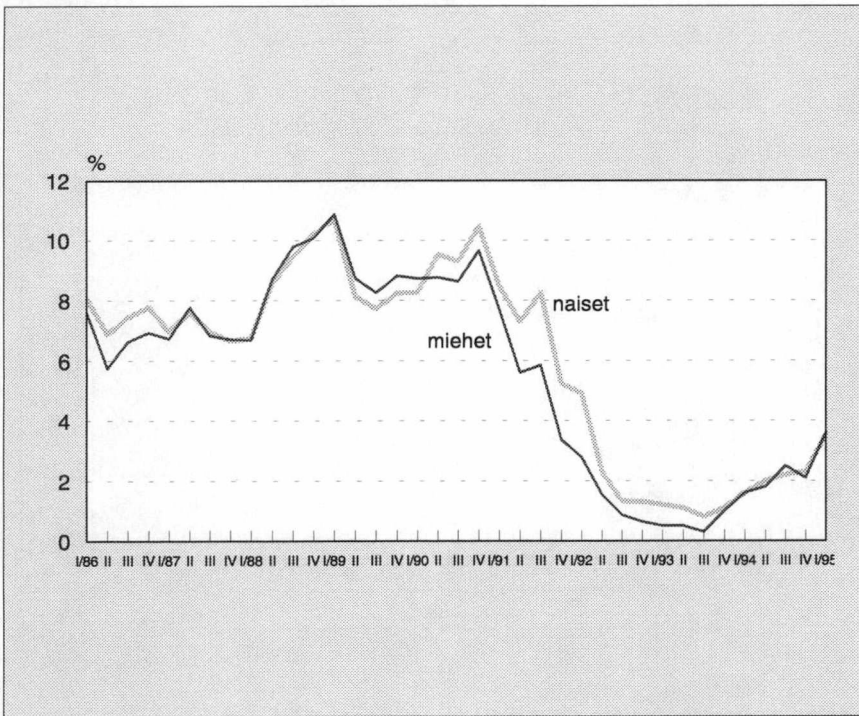

Sukupuolten palkkakehitys

Ansioetasoindeksin mukaan naisten ansiot ovat nousseet vuodesta 1985 vuoden 1994 loppuun ennakkotietojen mukaan 69,8 % ja miesten

63,8 %. Vuonna 1993 naisten ansiot nousivat indeksin mukaan edellisestä vuodesta 1,0 % ja miesten 0,6 %. Vuonna 1994 nousu oli sekä miehillä että naisilla 2 % (ennakkotieto).

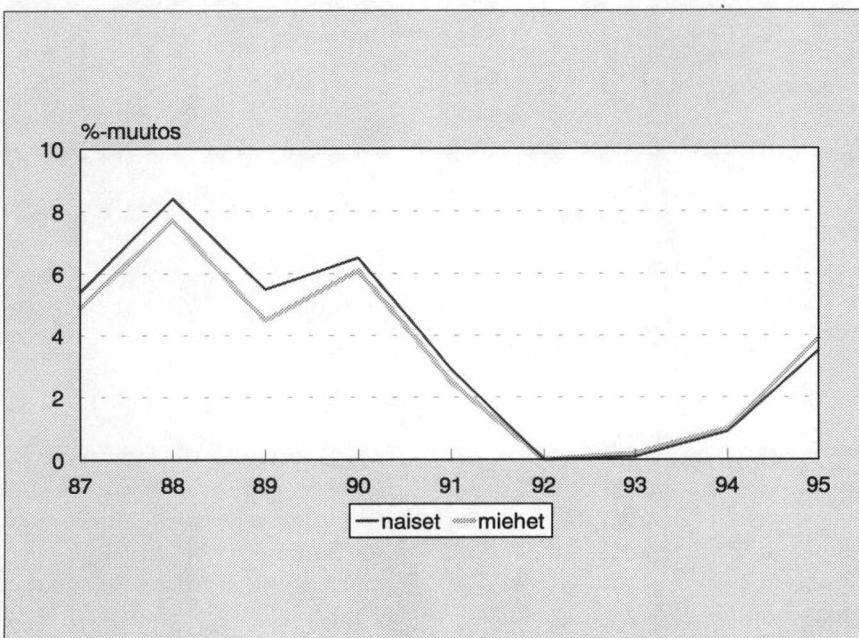
MIESTEN JA NAISTEN ANSIOKEHITYS
1985 = 100

Ansiotasoindeksin yhteydes-
sä laskettavan sopimuspalkkain-

deksin avulla voidaan laskea myös
sopimuskorotusten kohdentu-

SOPIMUSPALKKOJEN %-MUUTOS

mista miehille ja naisille. Tällöin tarkastelu on alakohtainen: sopimusalan arvioidun korotuksen on oletettu kohdistuvan suhteellisesti samansuuruisena sekä miehille että naisille koko alalla. Erosyntyvät sopimusalojen erilaisista sopimuskorotuksista ja miesten ja naisten erilaisista palkkasummista eri aloilla.

Sopimuspalkkaindeksi mittaa työ- ja virkaehtosopimusten palkanmuutosvaikutuksia säännöllisen työajan ansioon. Indeksiperustuu lähinnä työnantajajärjestöjen arvioihin sopimusvaikutuksista. Vuoden 1995 arvioissa on mukana kuntasektorin ja metsäteollisuuden kertaluontoiset korvaukset (mm. kärkiraha ja ns. suhdan-neraha).

SOPIMUSPALKKAINDEKSIEN
MUUTOKSET EDELLISEN VUODEN
4. NELJÄNNEKSELTÄ.

Alakohtaiset tiedossa olevat sopimusvaikutukset on kohdennettu miehille ja naisille palkkasummien suhteessa.

	Muutos %		
	IV/1993	IV/1994	IV/1995
Naiset	0,1	0,8	3,5
Miehet	0,2	1,0	3,8

Viereisestä kuviosta nähdään, että vuoteen 1992 asti sopimuskorotukset olivat naisilla suurempia kuin miehillä. Parina viime vuonna puolestaan miesten (tai "miesten alojen") korotukset ovat olleet hieman suurempia.

Ennakkotietojen mukaan vuoden 1994 neljännellä neljänneksellä miesten ansioiden vuosinousu oli 2,1 ja naisten 2,3 prosenttia. Siten rakenteellisten muutosten ja liukumien vaikutukset näyttävät viime vuonna nostaneen naisten keskiansioita enemmän kuin miesten.

Työttömyys ja ansiokehitys

Vuonna 1992 työllisten, mutta vuoden 1993 lopussa työttömien veronalaiset tulot olivat vuonna 1992 alle 80 % työllisten keskimääräisistä tuloista. Työttömiksi joutuivat siten ennen kaikkea pienituloiset (Pekka Myrskylä, Kaija Ruotsalainen: Työttömät 1993). Tällainen rakenteellinen muutos nostaa keskiansioita ja ansiotasoindeksiä, sillä ansiotasoindeksi lasketaan kunakin tilastojajankohtana työssä olleiden palkansaajien säännöllisen työajan ansioiden perusteella.

Kun työttömyysriski (työllisen todennäköisyys joutua työttömäksi) oli vuoden 1992 työllisillä palkansaajilla vuonna 1993 lähes 9 %, niin laskennallisesti työttömyyden kasvu korotti keskiansioita pari prosenttiyksikköä. Päinvastainen vaikutus ansiotasoindeksiin on sillä, että uusia työntekijöitä palkataan alan keskiansiota alemmalla palkkatasolla.

Lomautusten ja irtisanomisten lisäksi työvoimakustannuksia alentamisesta toteutettiin laman aikana erilaisin säästötoimin. Julkisella

sektorilla toimet kohdistuivat pääosin ansiotasoindeksin ansiökäsitteen ulkopuolisiin palkkaeriin, erityisesti lomarahaan.

Vuodesta 1990 vuoteen 1994 ansiotason arvioitiin nousevan tulopoliittisen selvitystoimikunnan syksyllä 1994 julkaiseman laskelman mukaan valtiolla 8,6 %, mutta jos sopimukseen perustuva lomarahojen leikkaus olisi otettu myös huomioon, nousu olisi ollut 1,3 prosenttiyksikön verran pienempi. Vastaavasti kuntasektorilla arvioitu indeksin nousu oli 12,4 % ja lomarahaleikkausten vaikutus 2,5 %-yksikköä. Leikkaukset toteutettiin vastikkeellisesti siten, että niitä kompensoitiin vapaapäivillä. Toteutunut ansiotason muutos näyttää ylittävän em. arviot hieman: valtiosektorin nousuksi arvioidaan 9,0 ja kuntasektorin 12,6 prosenttia (ansiotasoindeksin ennakkotiedot 31.5.1995).

Valtiosektorin rakenteellisista muutoksista indeksissä

Valtiosektorilla on viime aikoina tehty lukuisia organisaatio- ja ra-

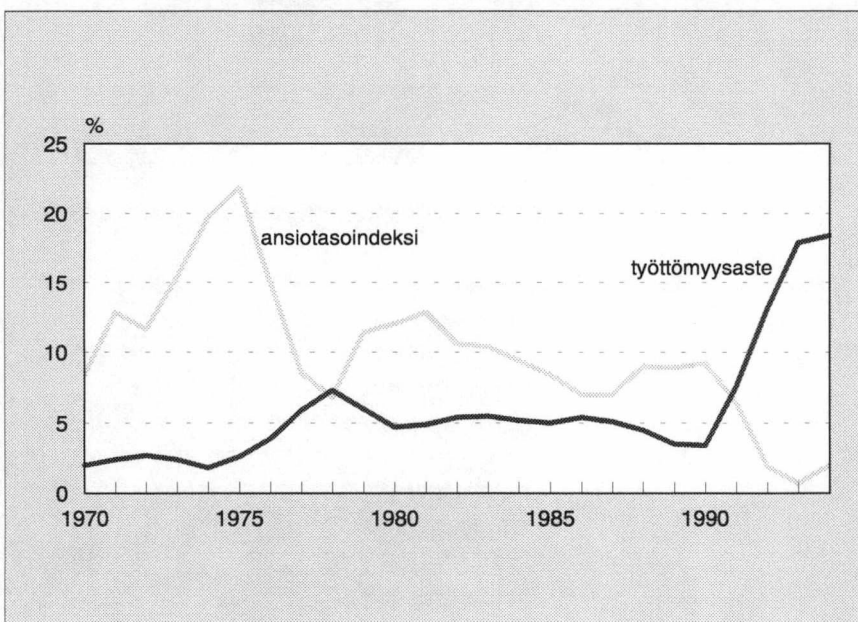
kenneratkaisuja, jotka vaikuttavat ansiotasoindeksin laskentaan. Indeksissä aiemmin valtiosektoriin luettujen yksiköiden ja liikelaitoksien yhtiöittäminen on siirtänyt toimintoja ja henkilökuntaa yksityisen sektorin piiriin. Rakennemuutoksia on aiheutunut myös yksiköiden lakkauttamisesta ja yhdistämisestä.

Ansiotasoindeksi lasketaan (kuten yleensä muutkin hinta- ja kustannusindeksit Suomessa) kiinteällä perusvuoden rakenteella, toisin sanoen se kuvaa jakaumaltaan perusvuoden mukaisen työpanoksen palkkakehitystä. Viiden vuoden välein tapahtuvissa indeksiuudistuksissa rakennetta on korjattu ajan tasalle. Nykyisen perusvuoden 1990 jälkeen valtiosektorilla on kuitenkin tapahtunut muutoksia, jotka edellyttävät indeksin rakenteen tarkistamista ennen seuraavaa uudistusta.

Yhtiöittämisajankohdat vaihtelevat, mutta indeksissä muutos toteutetaan yhdellä kertaa. Toimialoilla kuljetus ja tietoliikenne olevat Valtionrautatiet ja Posti- ja telelaitos ovat palkkasummaltaan suurimmat siirtyvät yksiköt. Muutos koskee myös teollisuutta, maajoitusta ja ravitsemista sekä teknisiä palveluja ja julkista hallintoa.

Teknisesti siirto tehdään siten, että uutena indeksinä aletaan laskea palkansaajan ansiotasoindeksiä IV/1993 = 100, jossa aiemmin valtiosektoriin kuuluneiden yksiköiden paino-osuus ja keskiansiosarjat on siirretty yksityiseen sektoriin. Muilta osin palkkasummia ei muuteta. Ansiotasoindeksi 1990=100 lasketaan uuden indeksin avulla ja sen julkaisemista jatketaan, joten indeksin käyttäjälle uudistus ei juuri näy. Vuoden 1994 lopulliset ansiotasoindeksin pisteluvut lasketaan uudella menetelmällä. Uudistus ei vaikuta kokonaisindeksin kehittymiseen, mutta näkyy sektoreittaisissa indekseissä.

TYÖTTÖMYYSASTEEN JA ANSIOTASOINDEKSIEN KEHITYS

KUNTIEN KUUKAUSIPALKKAISTEN KOKONAISANSIO NOUSSUT 1,1%

Kokoaikaisten kokonaisansio oli 9 832 mk lokakuussa 1994, miehillä 12 111 mk ja naisilla 9 179 mk, vastaavat säännöllisen työajan ansiot miehillä olivat 11 269 mk ja naisilla 8 937 mk. Opetusalalla (C-palkkaustaulukkoisilla) kokonaisansio oli 13 004 mk, miehillä 13 756 mk ja naisilla 12 585 mk. Hoitohenkilökunnan ammattiryhmässä vastaavat ansiot olivat 9 741 mk, miehillä 9 957mk ja naisilla 9 728 mk.

Kuntasektorin palveluksessa oli 404 096 kuukausipalkkaista, lukumäärä on lisääntynyt 2,1 % edellisestä vuodesta. Kunnat ovat työllistäneet 7 287 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna, kaikkiaan työllistettyjä oli 20 282 henkilöä. Vakinaisten määrää on vähennetty 1 %, sijaisten määrä on lisääntynyt (n. 4 %) samoin määräaikaisten (n. 25 %) ja tilapäisten (n.56 %).

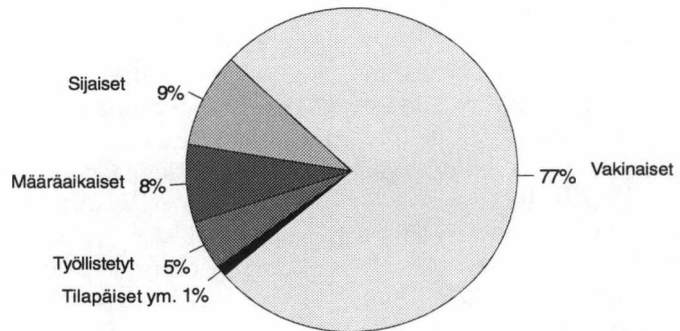
Nuoria, alle 24 vuotiaita kokoaikaisista on vain alle 2%

Kuntien henkilöstön keski-ikä on 42,3 vuotta, naisten 42,2 vuotta ja miesten 42,6 vuotta. Nuoria, alle 24-vuotiaita, oli palveluksessa vain 5 400. Nuorten kokonaiskeskiansio 6 880 mk. Ansiot nousevat iän myötä, naisilla keskiansiot nousevat tasaisesti 50 - 60 -vuotiaaksi asti ollen noin 9 680 mk . Miehillä ansion nousu jatkuu kaikissa ikäryhmissä ja yli 60- vuotiailla ansio on 13 860 mk.

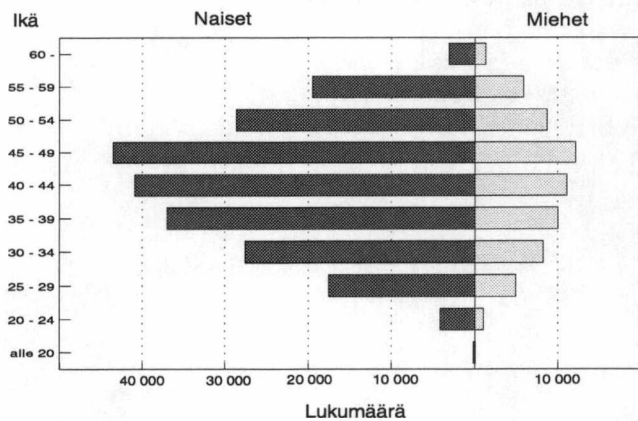
Lähde Kuntien kuukausipalkat 1994

Kahdessa alemmassa kuviossa on palkkojen määrä esitetty ikäryhmittäin.

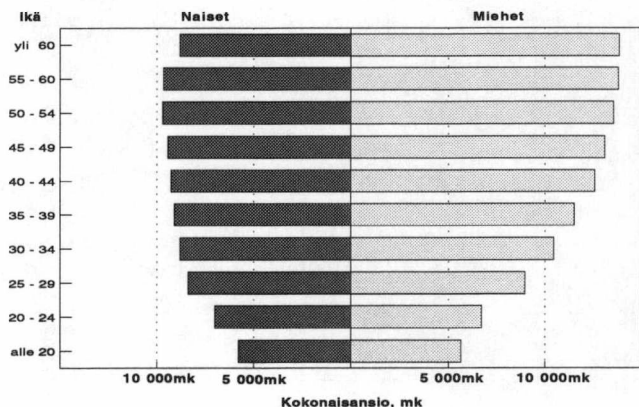
KUNTASEKTORIN HENKILÖSTÖN JAKAUTUMINEN
PALVELUSSUHTTEEN LUONTEEN MUKAAN VUONNA 1994

KUNTASEKTORIN KUUKAUSIPALKKAISTEN IKÄJAJAUMA

KUNTASEKTORIN KUUKAUSIPALKKAISTEN KOKONAISANSIO

KAUPAN MYYMÄLÄHENKILÖSTÖN KUUKAUSIANSIO 7 254 MK

Kaupan myymälähenkilöstön kuukausiansio ilman ylitöitä oli elokuussa 1994 7 254 mk. Miehet ansaitsivat keskimäärin 8 366 mk ja naiset 6 816 mk. Keskimäärin kuukausiansiot nousivat 2,5 % edellisestä vuodesta.

Kokoaikaisen myymälähenkilöstön lukumäärä ilman siivoojia oli 37 188, joista naisia 72 %. Myymälähoitajia oli n.13 % henkilöstöstä. Heidän keskimääräiset ansionsa olivat 9 701 mk kuukaudessa. Miehet ansaitsivat 10 810 mk ja naiset 8 992 mk. Kuukausiansiot nousivat 0,9 % edellisestä vuodesta.

Myyjien kuukausiansio oli 6 866 markkaa. Myyjät on jaoteltu kahdeksi ryhmäksi työtehtävien ja vaativuuden mukaan Myymälähenkilöstöstä n. 77 % kuului naisvaltaiseen myyjäryhmään I. Naisten kuukausiansiot tässä ryhmässä olivat 6 436 mk.

Myyjäryhmä II:n myyjien työ on luokiteltu erityisten vaativaksi ja työtehtävien suorittaminen vaatii erityistä koulutusta tai työkokemusta. Myyjäryhmään II kuului n. 9 % henkilöstöstä. II ryhmän myyjistä n. 63 % oli miehiä ja heidän kuukausiansionsa olivat 8 891 mk.

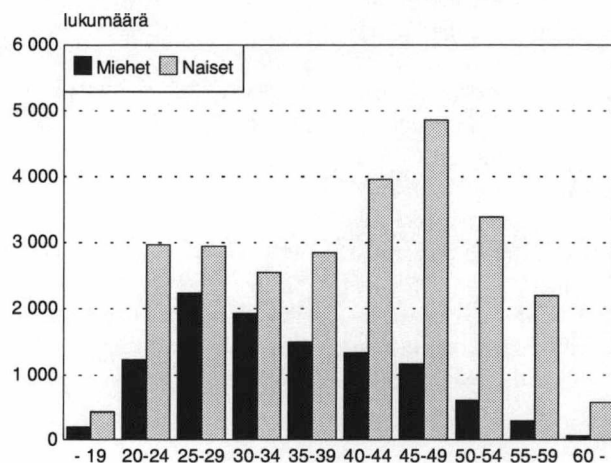
Tilastokeskuksen ja Liiketyöntantajain Keskusliiton palkkatilastoaineiston mukaan osa-aikaisia myyjiä oli elokuussa 10 200. Osa-aikaisten myyjien keskimääräinen kuukausiansio oli 3 528 mk.

Lähde Palvelualan palkat 1994

OSA-AIKAISTEN MYYJIEN LUKUMÄÄRÄT JA ANSIOT ELOKUUSSA 1994

viikkotyöaika	lkm yht.	%	ansiot yht.
00.01 – 05.00	600	5.9	777
05.01 – 10.00	1 300	12.7	2 071
10.01 – 15.00	1 577	15.4	2 593
15.01 – 20.00	2 148	21.0	3 548
20.01 – 25.00	2 409	23.5	4 288
25.01 – 29.99	2 205	21.5	4 956
yhteensä	10 239	100	

MYYJIEN LUKUMÄÄRÄ IKÄRYHMITTÄIN

ERÄIDEN MYYJIEN KUUKAUSIANSIOT 1987 – 1994

Vuosi	Elintarvikemyyjä I			Elintarvikemyyjä II			Asustemyyjä			Rauta- ja rakennus-tarvikemyyjä II		
	lkm	mk/kk	muutos %	lkm	mk/kk	muutos %	lkm	mk/kk	muutos %	lkm	mk/kk	muutos %
1987	8 518	4 488					4 567	4 441		139	5 596	
1988	8 564	4 992	11.2				4 749	4 909	10.5	141	6 081	8.7
1989	9 283	5 442	9.0				4 113	5 398	10.0	135	6 731	10.7
1990	1 090	5 738	5.4	945	7 443		4 790	5 743	6.4	111	7 494	11.3
1991	8 600	6 423	11.9	899	7 897	6.1	4 920	6 318	10.0	152	8 248	10.1
1992	7 805	6 450	0.4	1 013	8 145	3.1	3 685	6 332	0.2	134	7 733	-6.2
1993	7 470	6 444	-0.1	617	8 224	1.0	3 706	6 251	-1.3	124	7 759	0.3
1994	6 609	6 532	1.4	681	8 084	-1.7	3 579	6 274	0.4	862	8 140	4.9

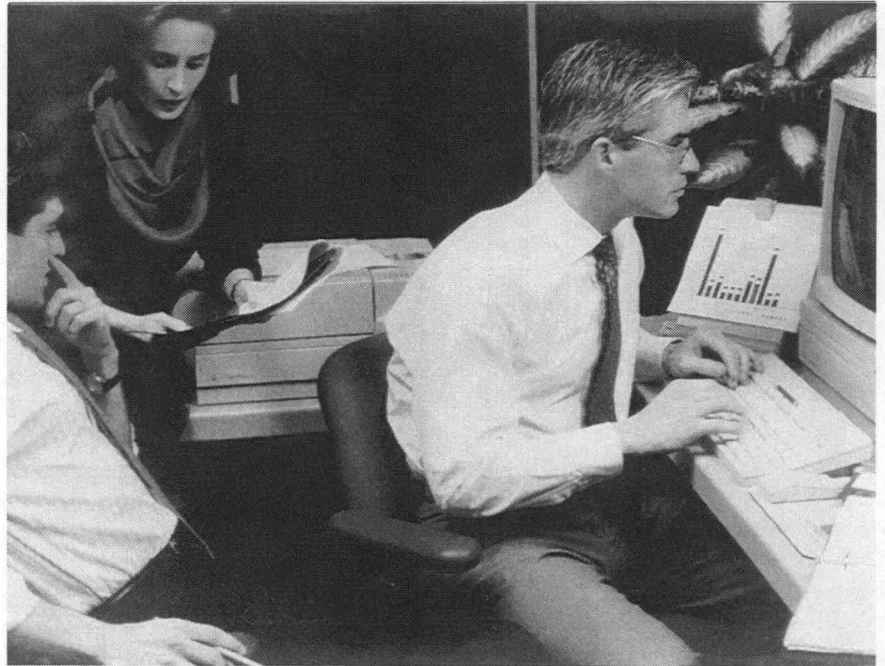
TEKNISEN PALVELUN HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄISET KUUKAUSIANSIOT 11 240 MK

Elokuussa 1994 teknisten järjestäytymättömien yritysten palveluksessa oli 4 868 kokoaikaista palkansaajaa, joista naisia oli n. 30 %.

Teknisen palvelun palkansaajien kuukausiansio oli elokuussa 11 240 mk. Miesten ansio oli 12 178 mk ja naisten 9 142 mk. Naisten ansiot jäivät keskimäärin 25 % pienemmäksi kuin miesten.

Toimialoittain suurimmat ryhmät olivat arkkitehtipalvelu sekä kone- ja prosessisuunnittelu. Arkkitehtipalvelussa työskenteli n. 30 % koko teknisen palvelun henkilöstöstä. Heidän keskimääräiset säännöllisen työajan ansionsa olivat 11 892 mk, miehillä 12 948 mk ja naisilla 10 101 mk. Naisia arkkitehtipalvelussa oli 37 %. Kone- ja prosessi suunnittelun parissa työskenteli n. 26 % teknisen palvelun henkilöstöstä. Heidän keskimääräiset säännöllisen työajan ansionsa olivat 11 360 mk, miehillä 11 566 mk ja naisilla 10 077 mk.

Tuotekehitys ja suunnittelu, laadunohjaus ja tutkimustehtävissä toimi 76 % henkilöstöstä. Mies-

ten tehtävät painottuivat suunnittelu- ja kehitystehtäviin sekä työnjohtollisiin ja tuotantoa palveleviin suunnittelu- ja huoltotöihin. Naisten tehtävät painottuivat

suunnittelu- ja kehitystehtäviin ja hallinnollisiin konttoritehtäviin.

Lisätietoja Tiina Petäjä puh. (90) 1734 3450

TEKNISEN PALVELUN KOKOAIKAISTEN PALKANSAAJIEN LUKUMÄÄRÄT JA ANSIOT AMMATTIRYHMITÄIN ELOKUUSSA 1994 (järjestäytymättömät työnantajat)

Ammattiryhmä	Lukumäärä			Säännöllisen työajan ansio		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Tutkimus- ja tuotekehitystyön johto	44	3	47	17 086
Tuotesuunnittelu	2 607	882	3 489	12 188	9 123	11 413
Laadunohjaus ja -valvonta	49	20	69	9 660	7 864	9 134
Tutkimus- ja selvittelytyö	135	28	164	10 103	10 933	10 246
Tuotanto-, asennus- ja kunnossapitotyönjohto	60	3	63	15 919
Tuotantoa palveleva suunnittelu- ja huoltotyö	182	20	202	10 277	..	10 044
Myynti	95	50	144	12 283	10 140	11 546
Taloushallinto ja yleinen konttoritoimen johtotyö	6	65	71	..	13 287	13 186
Kirjanpito	-	32	32	-	10 858	10 858
Sihteeritoiminnot	4	77	81	..	8 642	8 717
Yhteensä	3 365	1 504	4 868	12 178	9 142	11 240

ULKOMAAN MERILIIKENTEN ANSIOT NOUSIVAT 7,4 PROSENTTIA

Ulkomaan meriliikenteen lastialuksilla työskentelevien keskimääräinen kokonaisansio oli syyskuussa 1994 ylityökorvaukset mukaan lukien 13 902 markkaa ja ilman ylityökorvauksia 10 647 markkaa. Ansio nousi edellisen vuoden syyskuusta ylityökorvaukset mukaan lukien 7,4 prosenttia ja ilman ylityökorvauksia 11,9 prosenttia. Ansioita verrattaessa, on vain kokonaisansio suoraan vertauskel-poinen edellisen vuoden vastaa-vaan ansioon. Tämä johtuu siitä, että kuluneen vuoden aikana on paikallissopimuksin osa ylityökor-vauksista sisällytetty laivahenki-lösten peruspalkkaan.

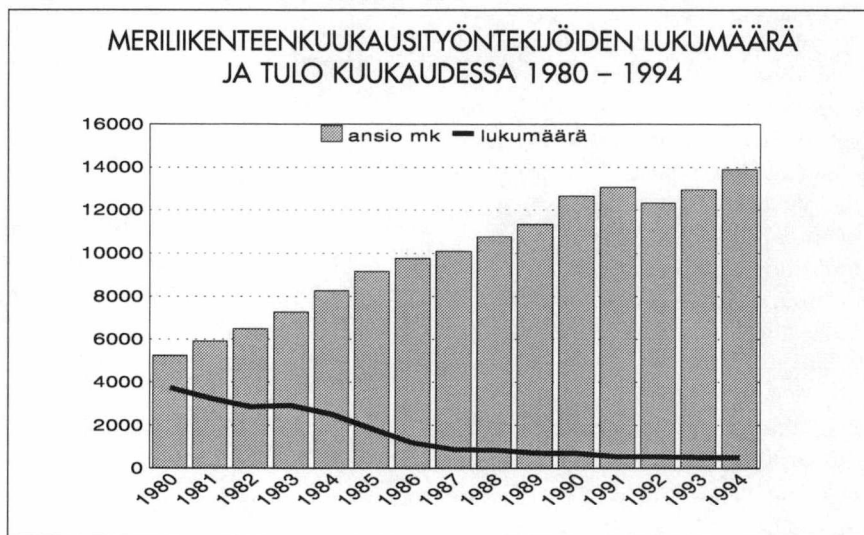
Vuoden 1994 tilasto perustuu 33 lastialukselta saatuihin 871 henkilön palkkatietoihin. Ns. kuu-kausityöntekijöiden lukumäärä oli tilastossa 511 henkilöä. Tämä kuu-

kausityöntekijöiden lukumäärä on saatu jakamalla syyskuun työssö-olopäivien summa kolmellakym-menellä.

Tiedot perustuvat Varustamo-yhdistyksen ja Ålands Redarfö-

reningen jäsenyritysten ulkomaan meriliikenteessä olevia lastialuksia koskevaan palkkatiedusteluun.

Lähde Teollisuuden työnantajat

MERILIIKENTEN PALKAT TOIMEN MUKAAN SYYSKUUSSA 1994

Toimi	Kuukausityöntekijöiden lukumäärä	Peruspalkka	Lisät yhteensä	Ylityökorvaus	Tulo kuukaudessa
Päällystö	217	10 059	3 985	3 792	17 836
Päällikkö	33	14 604	8 932	-	23 536
Yliperämies	31	9 753	4 116	5 836	19 705
I perämies	31	8 605	2 223	3 423	14 251
II perämies	27	8 571	1 939	3 150	13 660
Konepäällikkö	33	12 435	4 464	-	16 899
I konemestari	34	8 294	3 164	7 854	19 312
II konemestari	26	7 283	2 310	6 734	16 329
Talousesimiehet ja I kokit	52	6 334	2 318	2 963	11 615
Kokkistuurti, keittäjäemänn.	31	6 707	2 800	3 399	12 906
I kokki, I keittäjä	20	5 784	1 599	2 148	9 531
Kansi- ja konemiehistö	171	6 287	2 340	2 935	11 562
Pumppumies	19	7 106	2 329	2 383	11 818
Pursimies	21	5 945	2 997	2 995	11 937
Matruusi	53	5 882	2 341	3 487	11 710
Sähkömies	29	6 767	1 974	2 452	11 193
Sorvari	16	6 812	2 312	1 741	10 865
Moottarimies	21	5 795	1 783	2 499	10 077
Muu laivamies	69	5 128	1 430	2 542	9 100
Puolimatruusi	36	5 224	8 88	2 515	8 627
Messiapulainen	23	4 966	1 223	1 399	7 588
Yhteensä	511	7 736	2 911	3 255	13 902

METSURIN PÄIVÄPALKKA 507,35 MK

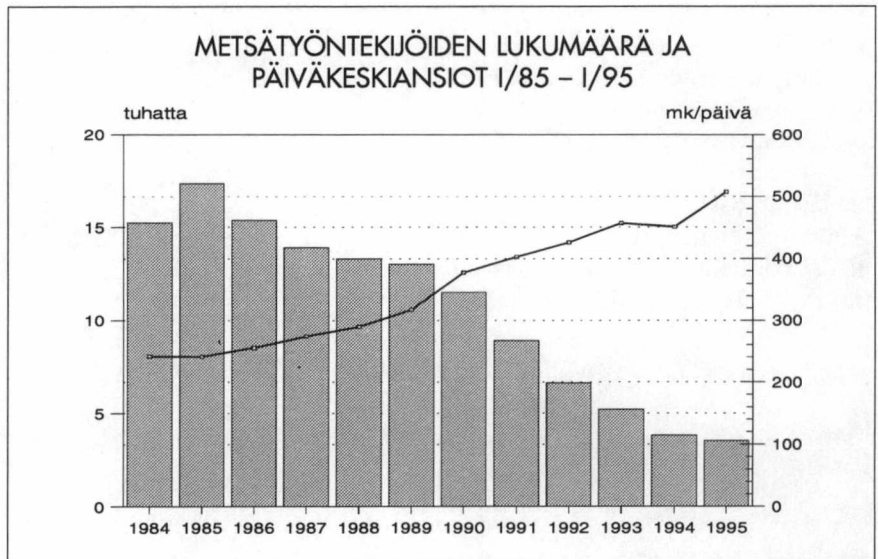
Puutavaran valmistuksessa oli vuoden 1995 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Tilastokeskuksen metsäpalkkatilaston mukaan 3 522 metsätyöntekijää. Heidän keskimääräinen päiväansio urakka-, palkkio- ja osaurakka-työssä oli 507,35 mk, johon sisältyy työvälineen osuus. Ansio nousi edellisestä neljänneksestä 6,5 prosenttia ja edellisen vuoden vastavasta neljänneksestä 12,6 prosenttia. Vastaava ansio ilman työvälineen osuutta oli 373,43 mk. Keskimääräinen päiväansio aikatyössä oli 365,14 mk. Työpäivien määrä palkkausmuodoissa yhteensä oli 155 479.

Metsätyöntekijöiden määrä puutavaran valmistuksessa oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vajaa kolmesataa henkeä pienempi kuin edellisellä vuonna. 1990-luvun alkuvuosien raju määrän lasku näyttäisi nyt laantuneen. Kehitykseen on vaikuttanut alalla tapahtuneet rakennemuutokset ja metsätöiden lisääntyvä koneellistuminen.

METSÄTYÖNTEKIJÖIDEN ANSIOT TYÖLAJEITTAIN, 1. NELJÄNNEKSI 1995

Työlaji	Urakkatyö	Päiväpalkkainentyö	Tuntityö
Puutavaran valmistus	374,43 ¹⁾	365,14	–
Metsänhoitotyöt	261,56	262,98	..
Taimitarhatyöt	428,35	..	42,99
Metsäkonetyöt	405,31	300,79	47,68
Muut metsätyöt	494,77	292,91	40,20

1) Ilman työvälineen osuutta

Lähde Metsätyöntekijöiden palkat 1995

PÄIVÄANSIOIDEN KEHITYS PUUTAVARAN VALMISTUKSESSA 1984:I.NELJ. - 1995:I.NELJ.

Vuosi	Lukumäärä	Päiväkeskiansio ml.työvälineen os.	Muutos %	Indeksi 1984=100	Reaali-indeksi
1984	15 252	241,54		100,0	100,0
1985	17 367	240,98	-0,2	99,8	93,8
1986	15 386	255,27	5,9	105,7	95,2
1987	13 942	273,60	7,2	113,3	98,4
1988	13 333	289,11	5,7	119,7	100,2
1989	13 038	317,30	9,8	131,4	103,6
1990	11 540	377,65	19,0	156,4	115,0
1991	8 892	402,77	6,7	166,8	117,0
1992	6 623	425,54	5,7	176,2	120,3
1993	5 189	456,88	7,4	189,2	125,8
1994	3 817	450,64	-1,4	186,6	123,8
1995	3 522	507,35	12,6	210,1	136,9

TYÖTAISTELUT

Ensimmäisellä neljänneksellä tänä vuonna lähes kahdeksansataa tuhatta työtaistelupäivää

Tilastokeskuksen työtaistelutaloston laskelmien alustavien tietojen mukaan käytiin tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 34 työtaistelua. Niihin otti osaa yli 82 000 työntekijää ja työtaistelussa menetettiin kaikkiaan 778 250 työpäivää. Verrattuna edellisen vuoden (1994) vastaavaan neljännekseen työtaisteluita oli kolme enemmän, työtaisteluihin osallistuneita työntekijöitä lähes 50 000 enemmän ja työtaistelupäiviä yli 300 000 työpäivää enemmän.

Tämän vuoden ensimmäinen neljännes oli suurten työtaistelujen aikaa. Helmikuun puolivälissä lakkoilivat talonrakennusalan työntekijät kolme päivää. Siihen otti osaa yli tuhat rakentajaa. Saman kuukauden 20. päivänä aloittivat lakon pelastuslaitosten palomiehet, heitä oli lakossa enimmillään noin 2 500. Kyseinen lakko jatkui aina huhtikuun lopulle saakka. Helmikuun loppupuolella alkoi terveyskeskuksia koskettava laaja Terveysalan hoitohenkilöstön lakko, joka saatiin loppumaan 23. päivänä maaliskuuta. Enimmillään ko. lakkoon osallistui liki 60 000 Terveysalan hoitohenkilöstön jäsentä. Aivan maaliskuun lopussa käytiin kaksi päivää kestänyt Suomen Postin lakko. Siihen otti osaa hieman yli kymmenen tuhatta postilaista.

Toimialoittain tarkasteltuna eniten työtaisteluihin osallistuneita, menetettyjä työtunteja samoin kuin bruttopalkkoja oli terveydenhuollon alalla. Yksistään tuossa lakossa menetettiin 678 000 työpäivää. Eriten lukumäärällisesti työtaisteluita oli teollisuudessa, yhteensä 22 työtaistelua, tosin kaikki teollisuuden työtaistelut olivat pieniä.

Lakkovahti Helsingin paloaseman edessä palomiesten lakon aikana.

TYÖTAISTELUT, NIIHIN OSALLISTUNEET TYÖNTEKIJÄT SEKÄ MENETETYT TYÖPÄIVÄT VUOSINA 1980-1993, NELJÄNNEKSITTÄIN VUONNA 1994 JA ENSIMMÄISELLÄ NELJÄNNEKSELLÄ 1995

Vuosi	Työtaisteluita	Työntekijöitä			Menetettyjä työpäiviä	
		Lukumäärä	Työtaistelua kohden	Prosenttia työllisistä	Lukumäärä	Työtaisteluihin osallistuneita kohden
1985	848	171 350	202	7,0	174 399	1,0
1986	1 225	602 730	492	24,8	2 787 600	4,6
1987	802	99 290	124	4,1	130 890	1,3
1988	1 353	244 070	180	10,0	179 820	0,7
1989	629	158 480	252	6,4	204 210	1,3
1990	455	244 760	538	9,9	935 150	3,8
1991	284	166 770	587	7,1	458 340	2,7
1992	168	103 510	616	4,8	76 090	0,7
1993	124	22 920	185	1,1	17 040	0,7
1994	171	70 540	413	3,5	525 700	7,5
I	31	30 810	994	1,6	475 410	15,4
II	22	3 110	141	0,2	3 910	1,3
III	11	640	58	0,0	440	0,7
IV	107	35 980	336	1,8	45 940	1,2
1995 ¹⁾						
I	34	82 020	2 412	4,1	778 250	9,5

Kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen työtaisteluihin osallistuneiden määrä, tuo yli 82 000 työntekijää on noin 4,1 % työllisestä

työvoimasta. Bruttopalkkoina koko ensimmäisellä neljänneksellä menetettiin 263,3 miljoonaa markkaa. Työtaistelutilasto siirtyi vuoden

1995 alusta lähtien käyttämään uutta toimialaluokitusta, TOL -95.

Lisätietoja Jorma Niskavaara (90) 1734 3235

TYÖTAISTELUT, TOIMIPAIKAT, TYÖNTEKIJÄT SEKÄ MENETETYT TYÖTUNNIT JA PALKAT TOIMIALOITTAIN I NELJÄNNEKSI 1995

Toimiala ¹⁾	Työtaisteluita	Toimipaikkoja	Työntekijöitä	Menetettyjä työtunteja	Menetykset bruttopalkk. mk
D Teollisuus	22	22	5 923	20 623	1 440 200
Elintarvikkeiden valmistus	1	1	750	750	275 000
Juomien valmistus	1	1	272	4 104	225 580
Vaatteiden valmistus	2	2	118	479	16 770
Massan, paperin ja kartongin valmistus	2	2	2 038	2 136	208 400
Ei-metallisten mineraalituott. valmistus	4	4	56	1 907	97 130
Perusmetallien valmistus	2	2	25	140	8 550
Metallituotteiden valmistus	2	2	215	1 272	74 870
Koneiden ja laitteiden valmistus	5	5	498	1 995	111 130
Laivojen ja veneiden valmistus	3	3	1 960	7 840	422 770
F Rakentaminen					
Talonrakentaminen	1	1	1 052	18 778	1 003 460
G Tukku- ja vähittäiskauppa					
Moottoriajoneuvojen huolto ja korjaus	1	1	311	2 380	94 900
I Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	9	9	12 226	84 180	2 922 970
Liikennettä palveleva toiminta	7	7	1 831	9 214	493 430
Posti- ja kuriiritoiminta	1	1	10 364	74 728	2 421 000
Teleliikenne	1	1	31	238	8 540
K Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut					
Lainopillinen ja taloudellinen konsult.	—				
Hallintayhtiöt	1	1	1	26	1 280
L Julkinen hallinto ja maanpuolustus					
Ulkoasiain hallinto, maanpuolustus ja järjestystoimi	1	4	2 500	600 000	30 336 000
N Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut					
Terveystieteiden palvelut	1	23	60 000	5 499 990	227 499 900
Yhteensä	36	61	82 022	6 225 977	263 298 710

1) Tässä luokituksessa on otettu huomioon helmikuussa alkanut palomiesten työtaistelu, maaliskuun loppuun saakka.

VUOKRAT NOUSIVAT VUODESSA KAKSI PROSENTTIA

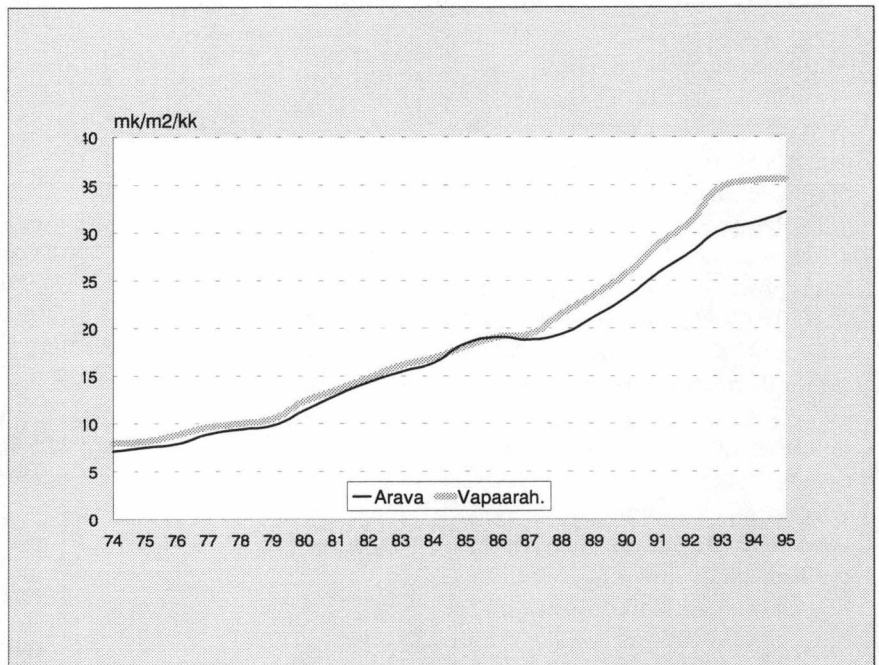
Asuinhuoneistojen vuokrat nousivat viime vuoden huhtikuusta tämän vuoden huhtikuuhun 2,1 prosenttia. Aravavuokrahuoneistojen vuokrat nousivat 2,9 prosenttia ja vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat 1,5 prosenttia. Tiedot ovat Tilastokeskuksen vuokratilastosta, jossa on mukana 7 400 vuokra-asuntoa.

Keskimäärin arava-asunnoista maksettiin vuokraa 32,20 markkaa neliöltä kuukaudessa ja vapaarahoitteisissa asunnoista 35,60 markkaa. Helsingissä alle kolme vuotta yksiössä vuokralla asuneet maksoivat vuokraa keskimäärin 59 markkaa neliöltä kuukaudessa. Vastaavasta asunnosta, jonka vuokrasopimus oli kestänyt yli 10 vuotta, vuokra oli 42 markkaa neliöltä. Korkeimmat neliövuokrat ovat suurten kaupunkien keskustojen pienissä asunnoissa. Pääkaupunkiseudulla vuokrat olivat keskimäärin 23 prosenttia korkeammat kuin muualla maassa.

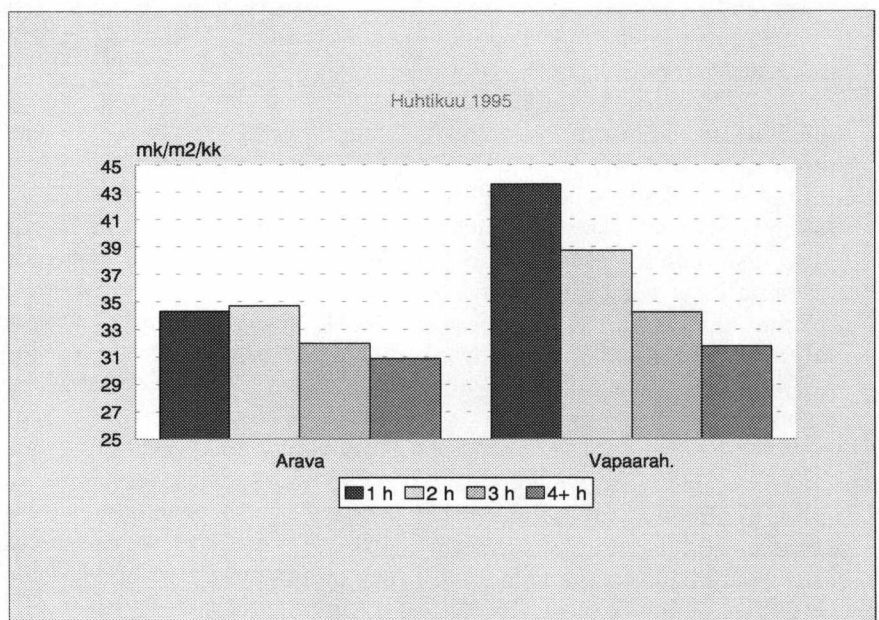
Vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat olivat suunnilleen samalla tasolla kuin arava-asuntojen vuokrat vuoteen 1987 asti, kunnes vapaarahoitteisten vuokrat nousivat nopeammin. Arava-asunnoissa ero vuokratasossa eri huoneistotyypeittäin on suhteellisen pieni.

Uusi laki asuinhuoneistojen vuokrauksesta tuli voimaan toukokuun alusta. Selvitys uuden vuokralain vaikutuksista tehdään elokuussa, ja se julkaistaan lokakuussa.

ASUINHUONEISTOJEN VUOKRAT
1974 - 1995

VUOKRA HUONELUVUN MUKAAN

SUOMEN HINTATASO YHÄ EUROOPAN KALLEIMPIA

Vuoden 1994 kesäkuussa Tilastokeskuksen ja Kuluttajatutkimuskeskuksen yhteistyönä tehdyn tutkimuksen tavoitteena oli selvittää minkälainen oli ruoan, juomien ja tupakan hintataso verrattuna muihin Euroopan maihin ennen Euroopan Unioniin liittymistä. Mukana tutkimuksessa oli silloisten kahdentoista EU-maan lisäksi Ruotsi, Itävalta ja Sveitsi. Vuoden vaihteessahan jäsenmaiden lukumäärä nousi viiteentoista Suomen, Itävallan ja Ruotsin liittyttyä Euroopan Unioniin.

Tässä selvityksessä on pyritty tarkastelemaan Suomen hintatasoa muihin jäsen maihin ja Sveitsiin verrattuna vuoden vaihteen jälkeen. Hinta-aineisto on saatu EU-maiden yhteiseltä tilastovirastolta Eurostatilta, jonka koordinoimassa hintavertailututkimuksessa Suomi on ollut mukana vuodesta 1992, toisin sanoen jo pari vuotta ennen EU-jäsenyyttä. Nyt näitä hintatasoindeksiä on muokattu valuuttakurssien ja inflaation muutoksilla vastaamaan kevään 1995 hintatasoa. Päivityksessä on pyritty löytämään kutakin tuoteryhmää mahdollisimman läheisesti vastaava kuluttajahintaindeksin alaindeksi. Muutos on laskettu vuoden 1992 keskimääräisen indeksin ja maaliskuun 1995 välille. Mainittakoon, että tämä laaja ruoan, juomien ja tupakan hintakeruu on menossa uudestaan nyt kesällä 1995. Em. uuden tutkimuksen tulokset ovat käytettävissä noin vuoden kuluttua.

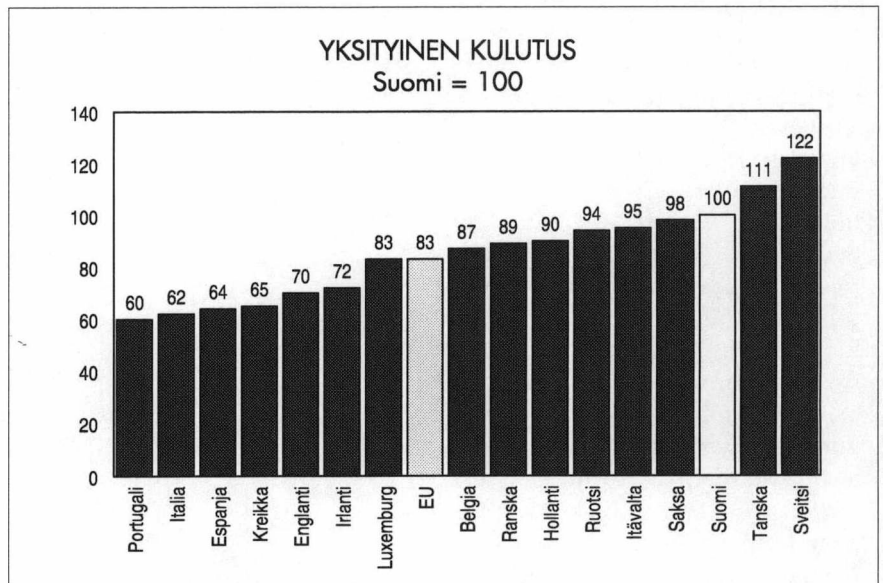
Eri maiden hintatasoindeksiä puhuttaessa ei pidä unohtaa painottaa, että nämä indeksit eivät kerro oman maan kansalaisten ostovoimasta. Ostovoimavertailussa hinta-aineisto muunnettisiin saman vuoden palkkatasoilla kuvaamaan maassa vallitsevaa hintojen ja palkkojen välistä suhdetta eli ku-

luttajien ostovoimaa. Hintatasoindekseissä tapahtuneet muutokset huomaa parhaiten ehkä turisti matkustaessaan toiseen maahan.

Kokonaishintatasoltaan kallis Suomi

Koko yksityisen kulutuksen osalta katsottuna Suomi oli Tanskaa lukuunottamatta EU-maiden kallein maa. Sveitsi tosin oli reilu parikymmentä prosenttia Suomea kalliimpi.

Vielä vuosi sitten Ruotsi oli Suomea kuutisen prosenttia kalliimpi, mutta nyt keväällä 1995 kruunun heikentymisen vuoksi Ruotsista on tullut edullinen ostospaikka suomalaisille. Markan arvon vahvistuminen heijastuu niinkään Suomen hienoisena kallistumisena Saksaan nähden. Norja ei valitettavasti vielä ollut mukana vuoden 1992 elintarvikkeiden hintatutkimuksessa, mutta koko yksityisen kulutuksen osalta Norja oli keväällä 1995 kuta kuinkin samalla tasolla Suomen kanssa.

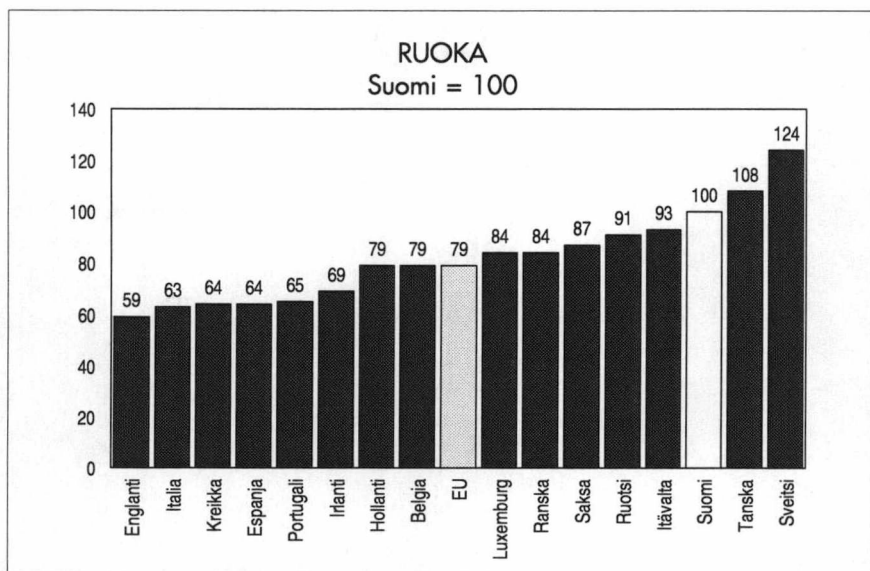
Suomessa syödään kallista ruokaa

Euroopan Unionissa syödään keskimäärin 20 % halvempaa ruokaa kuin Suomessa. Tosin maiden välillä on olemassa huomattavia eroja. Alhaisimmat hinnat löytyvät Englannista ja Etelä-Euroopan maista. Keski-Euroopan maissa ruuan hinnat ovat noin viidentoista prosentin erolla lähempänä suomalaista hintatasoa.

Elintarvikkeiden, ruoan, juomien ja tupakan hintojen perusteella Sveitsi on Euroopan kallein maa. Sveitsissä elintarvikkeet ovat 12% Suomea kalliimpia. EU-maista ai-

noastaan Tanska näyttäisi olevan Suomea 6% kalliimpi, kun taas Ruotsi on kruunun heikentymisen vuoksi kymmenisen prosenttia edullisempi.

Leipä- ja viljatuotteiden odotettiin vuoden vaihteen jälkeen halpenevan noin 15 prosentilla. Toteutunut halpeneminen oli noin reilut kymmenisen prosenttia. Leipä- ja viljatuotteet ovat Suomessa ja Sveitsissä selvästi kalliimpia kuin maissa maissa. Keskimäärin EU-maissa leivän hinta on kolmisenkymmentä prosenttia halvempaa. Mitään selkeää yksittäistä syytä ei ole löydettävissä suomalaisen lei-

vän korkealle hinnalle. Leipomot eroavat melkoisesti toisistaan eri puolilla Eurooppaa. Keski- ja Etelä-Euroopassa leipä valmistetaan suurelta osin käsityönä pienissä paikallisissa leipomoissa, kun taas Suomessa leipomotuotteiden valmistus on keskittyneempää ja teollisuusmaisempaa (Market Research Europe 1992).

Lihan hinta Keski-Euroopan tasolla

Lihassa ja lihavalmisteissa EU:n myötä alennustavoite toteutui kiitettävästi. Suomalaisten lihatuotteiden kuluttajahinnat ovat lähempänä eurooppalaista tasoa kuin viljatuotteiden hinnat. Tosin EU-maat jakautuvat tämänkin tuoteryhmän suhteen kahteen selvään ryhmittymään. Tutkimuksen mukaan Suomessa lihatuotteiden keskimääräiset hinnat ovat 11% Tanskaa ja peräti 63% Sveitsiä edullisempia. Vertailussa eivät olleet mukana suomalaisten suosimat lenkkimakkaratyypit, joten vertailun tulos lienee hiukan epäedullisempaa Suomelle kuin tilanne todellisuudessa on.

Meijerituotteissa saavutettiin ja jopa jonkin verran ylitettiin keskimääräinen hinnanalennustavoite. Kanamunien hinta laski lähestulkoon 50%. Keväällä 1995 **maitotuotteiden, juuston ja kananmu-**

nien hinnat olivat Suomessa eurooppalaista keskitasoa. Tämän ryhmän kohdalla ei EU-maiden välillä ole kovin oleellisia eroja verrattuna esim. leipä- ja viljatuotteisiin ja lihaan.

Maitotuotteet ovat tärkeällä sijalla suomalaisten ravinnossa. Suomalaiset kuluttavat maitoa, jogurtia, viiliä ym. maitotuotteita eniten kaikista eurooppalaisista, noin 200 litraa henkeä kohti vuodessa. Vastaava luku Keski-Euroopan maissa on runsaat 60 litraa ja Pohjoismaisakin kulutus on selvästi Suomea vähäisempää (Euromonitor 1994).

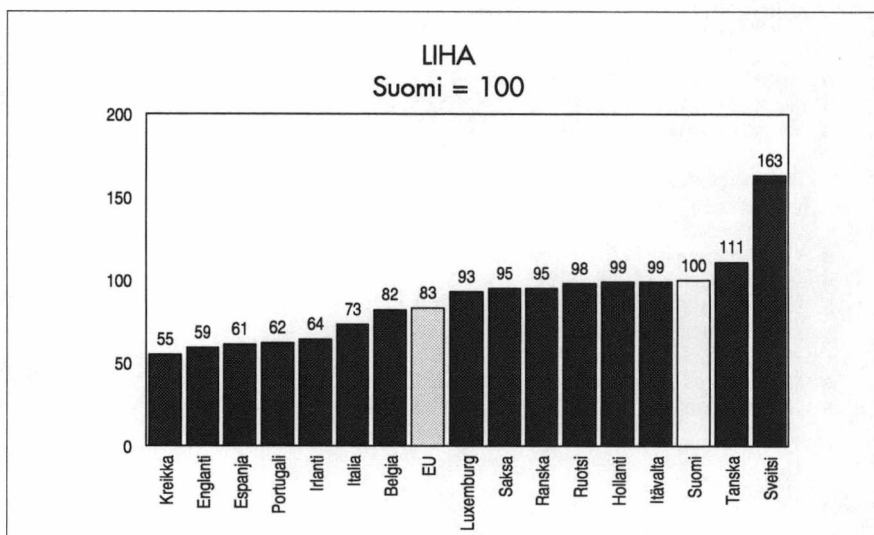
Ravintorasvat ovat edelleen Suomessa Euroopan kalleimpia. Ravintorasvojen kulutusrakenne poikkeaa Suomessa muihin maihin ver-

rattuna. Rasvan kokonaismäärä on eurooppalaista keskitasoa, mutta suomalaiset käyttävät voita edelleen runsaammin kuin muut. Voin kulutus on viime vuosina laskenut, margariinia käytetään jo huomattavasti runsaammin kuin voita. Ruokaöljyjen käyttö on meillä vähäistä, kun se Keski- ja etenkin Etelä-Euroopassa on tärkein ravintorasva (Euromonitor 1994, Market Research Europe 1993).

Suomessa halpaa kalaa

Kalan hintataso on Suomessa Irlannin, Espanjan ja Englannin ohella hyvin edullista verrattuna muihin tutkimukseen osallistuneisiin maihin. Suomalaisista kalalajeista tutkimuksessa oli mukana lähinnä silakka ja kirjolohi. Joka tapauksessa kala on halpaa Suomessa kaikissa eri muodoissa eli tuoreena, pakastettuna, savustettuna ja säilykkeinä.

Suurin ero Suomen ja muiden EU-maiden välillä on **alkoholijuomien** hinnoissa. Suomi ja Ruotsi noudattavat samantyyppistä alkoholipoliittikkaa, ja siksi suomalaiset ja ruotsalaiset maksavat alkoholistaan huomattavasti muita eurooppalaisia enemmän. Myös **alkoholittomat juomat** ovat niin Suomessa kuin muissakin Pohjoismaissa selvästi kalliimpia. Muista yksittäisistä tuotteista voisi sanoa ainakin jäätelön olevan suomalaisille edullista.

INDEKSIT AULUKKO

	I/1995	Vuosimuutos %
● Ansiotasoindeksi 1990 = 100*	114,6	3,6
Tuntipalkkaiset	113,6	4,3
Kuukausipalkkaiset	115,0	3,4
Teollisuus	121,8	7,6
• Työntekijät	121,2	7,4
• Toimihenkilöt	122,6	7,9
Talonrakennustyöntekijät	98,2	-0,4
Tukku- ja vähittäiskauppa	117,3	5,6
Kuljetus	115,4	3,6
Rahoitus	119,1	4,0
Kunta	114,1	1,5
Tuntipalkkaiset	111,8	1,8
Kuukausipalkkaiset	114,3	1,5
Valtio	110,8	2,4
Kuukausipalkkaiset	110,4	2,2
Yksityinen sektori	115,7	4,7
Tuntipalkkaiset	113,6	4,4
Kuukausipalkkaiset	117,0	4,8
● Reaaliensioindeksi 1990 = 100*	102,6	1,8
● Asuntojen hintaindeksi 1983 = 100	144,1	-1,3
Pääkaupunkiseutu	134,9	-2,1
Muu Suomi	149,6	-0,9
● Julkisten menojen hintaindeksi 1985 = 100*		
Valtiontalous	144,7	1,9
Kunnallistalous	153,9	2,0
Toukokuu 1995		
● Kuluttajahintaindeksi 1990 = 100	112,0	1,6
Ravinto	95,9	-7,4
Asuminen, lämpö ja valo	100,5	3,2
Liikenne	123,4	4,6
● Elinkustannusindeksi 1951:10 = 100	139,0	1,6
● Rakennuskustannusindeksi 1990 = 100	103,6	1,7
Työpanokset	102,7	-0,8
Tarvikepanokset	105,7	3,1
● Maarakennuskustannusindeksi 1990 = 100	103,7	3,6
● Maarakennusalan konekustannusindeksi 1990 = 100	108,8	0,1
● Metsäalan konekustannusindeksi 1990 = 100	121,1	6,6
● Tukkuhintaindeksi 1990 = 100	109,8	0,7
Kotimaiset tavarat	106,0	0,9
Tuontitavarat	118,1	0,2
● Vientihintaindeksi 1990 = 100	118,8	7,8
● Tuontihintaindeksi 1990 = 100	120,2	0,4
● Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1990 = 100	110,8	4,1
● Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1990 = 100	108,3	2,3
● Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 1990 = 100	107,7	1,0
● Linja-autoliikenteen kustannusindeksi 1990 = 100	110,5	-1,1

* Ennakkotieto

Postitus
2 lk kirje

PMM
sopimus
00022/1

SVT *Suomen Virallinen Tilasto*

Palkat 1995:13

TIEDUSTELUT

Anna-Leena Wickstrand/Palkat
Kaisa Weckström-Eno/Hinnat
(90) 17 341

MYYNTI

Tilastokeskus/Myyntipalvelu
PL 3B
00022 TILASTOKESKUS
puh. (90) 1734 2011
fax (90) 1734 2474

FÖRSÄLJNING

Statistikcentralen/Försäljningstjänsten
PB 3 B
00022 Statistikcentralen
tel. (90) 1734 2011
fax (90) 1734 2474

ORDERS

Statistics Finland/Sales Services
P.O.Box 3B
FIN-00022 Statistics Finland
Finland
Tel + 358-0-1734 2011
Fax +358-0-1734 2474

KÄYNTIOSOITE

Työpajakatu 13
00580 HELSINKI

ISSN 0784-8374/Palkat
ISSN 0789-2462/Hinnat